

A Kúria a dr. Miklós Endre ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Bódis Zoltán ügyvéd által képviselt ... Község Önkormányzata alperes ellen szabadság pénzbeni megváltása iránt a Kaposvári Munkaügyi Bíróságon 5.M.684/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.21.183/2011/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - a 2013. január 16. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.21.183/2011/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000,- Ft (Tízezer forint) + 2.700,- Ft (Kettőezer-hétszáz forint) áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes foglalkoztatási jogviszonyban 1994. évtől több cikluson keresztül ... Község Önkormányzatánál polgármesteri tisztséget töltött be az új polgármester 2010. évi megválasztásáig.

A felperes tisztsége megszűnését követően a képviselő-testülettől 3 év ki nem adott szabadsága pénzbeni megváltását kérte. Az alperes képviselő-testülete határozatával rendelkezett a 2010. évre időarányosan járó szabadság megváltásáról, míg a felperes 2008-2009. évekre előterjesztett igényét azzal az indoklással utasította el, hogy főállású polgármesterként nem vezette a szabadságnylvántartást, nem vezetett jelenléti ívet, elmulasztotta a képviselő-testületnek bejelenteti szabadságának ütemezését, mindezekkel elmulasztotta együttműködési kötelezettségét a munkáltatójával szemben. A határozat hivatkozott arra, hogy a felperes hivatali kötelezettségei nem tették indokolttá, hogy szabadságát ne vegye ki, a hivatali teendőket rendszerint délelőtt ellátta, ezt követően munkahelyén nem tartózkodott és munkaidőn túli, illetve szabadidőben végzett munkája ezt a távollétet töredékében sem pótolta.

A felperes keresetében 2008-2009. évekre járó összesen 78 nap szabadság pénzbeni megváltása címén 959.400,- Ft és kamata

megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

A Kaposvári Munkaügyi Bíróság 5.M.684/2010/9. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 959.400,- Ft szabadságmegváltást és ennek 2010. október 4-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatát.

A megállapított tényállás szerint a felperes 25 munkanap alapszabadságra és 14 munkanap pótszabadságra volt jogosult. 2008. júliusban a ...i önkormányzat a ...i önkormányzatot meghívta a ...i falunapra. A képviselő-testület ezzel kapcsolatosan úgy döntött, hogy a felperes, mint polgármester vesz részt a falunapon, de az utazási és egyéb költségekhez nem járult hozzá, így a polgármester saját költségén utazott el ...ra. A felperes ekkor egyidejűleg a környéken lakó rokonait is meglátogatta, majd a szeptemberi képviselő-testületi ülésen ismertette a ...i falunapon lezajlott programot. Ezen alkalommal 6 napot volt távol. 2009. évben az önkormányzat dolgozóinak szabadsága nyilvántartására rendszeresített füzetben a polgármester távollétét március hónapban 3 napra, november hónapban 3 napra rögzítették. 2009. március 27-től 31-ig gyermeke születése miatt, november 25-től 27-ig pedig édesanyja halála miatt volt a polgármester távol a munkából.

Az alperesi önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata 57. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza a polgármester jogállására vonatkozó rendelkezéseket. E szerint a polgármester megbízatását főállásban látja el. Illetményét a képviselő-testület állapítja meg és gyakorolja felette a foglalkoztatási jogviszonyával, díjazásával, fegyelmi és kártérítési felelősségének megállapításával kapcsolatos hatásköröket.

A munkaügyi bíróság kifejtett jogi álláspontja szerint a polgármester nem minősül a képviselő-testület vezetőjének, ezért a munkáltatói kötelezettségek tekintetében felelőssége kizárólag a képviselő-testületnek lehet, így a képviselő-testület mulasztásáért a polgármester nem tehető felelőssé. Erre tekintettel nem fogadta el alperes hivatkozását, mely szerint a felperes, mint a képviselő-testület vezetője lett volna köteles a jogviszonyából eredően a szabadságát ütemezni, vagy szabadságot készíteni és a szabadsága kivételéről rendelkezni.

A tanúvallomásokat értékelve a munkaügyi bíróság azt az alperesi érvelést sem találta megalapozottnak, mely szerint a felperes kötelezettségszegést követett el, vagy más felróható magatartást tanúsított. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye nem támasztotta alá azt sem, hogy a felperes a szabadságnylvántartásban történt rögzítést elmulasztva volt szabadságon.

A ...i falunapon való részvétel tekintetében a volt képviselő-testületi tagok tanúvallomásából a munkaügyi bíróság megállapította, hogy a testület döntött arról, hogy az önkormányzatot a polgármester képviseli. Az erre igénybe vett 6 nap távollét a falunapon való részvételhez volt szükséges. Ezért függetlenül attól, hogy a felperes az élettársával utazott és az ott lakó rokonait is meglátogatta, a megbízatásra tekintettel a felperes terhére szabadságként ez az időszak nem számolható el. A 2009. márciusi távollét vonatkozásában a felek egyezően adták elő, hogy a felperes a gyermek születésekor az apának járó munkaidő-kedvezményt vette igénybe.

A munkaügyi bíróság nem fogadta el azt az alperesi érvelést sem, hogy a felperes a napi 8 óra munkaidőt nem töltötte a hivatalban, ezért az általa igényelt „szabadidő” „kompenzálja” a szabadság kiadásának elmulasztását. E körben a munkaügyi bíróság a tanúvallomások alapján bizonyítottanak találta, hogy a felperes a délelőtti órákban rendszerint a hivatalban tartózkodott, hivatali teendői nemcsak a fogadóórákra korlátozódtak, más településekkel való kapcsolattartás során, képviselő-testületi üléseken, falunapokon a települést képviselte, a képviselő-testületi üléseken részt vett, azokra felkészült, a képviselő-testületi tagok telefonon bármikor elérhették, a perben nem merült fel olyan adat, hogy a polgármester távolléte miatt bármilyen ügy intézése késedelmet szenvedett volna.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.21.183/2011/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában hangsúlyozta, hogy a felperes felett a foglalkoztatási jogviszonyával kapcsolatos munkáltatói jogokat az alperesi képviselő-testület gyakorolta át nem ruházható hatáskörben. Ezért a szabadság kiadásával kapcsolatos kötelezettségek is a képviselő-testületet terheltek. A perben meghallgatott volt képviselő-testületi tagok tanúvallomása alapján a munkaügyi bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes foglalkoztatásával, szabadságának kiadásával, ütemezésével kapcsolatban a képviselő-testület tagjai a felperestől nem kértek tájékoztatást, így ezzel kapcsolatban a polgármester részéről téves tájékoztatás fel sem merült. Mindezek alapján a szabadság kiadásáról, illetve akadályoztatás esetén annak következő évre történő átviteléről a képviselő-testületnek kellett határoznia, míg az ezzel kapcsolatos nyilvántartások kezelése a jegyző feladata volt. Az a körülmény, hogy a polgármesteri jogviszonya megszűnéséig a felperes szabadságát nem adták ki teljes egészében, a felperesnek nem volt felróható.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati

kérelmet, melyben annak „megváltoztatását” és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság téves következtetést vont le azon megállapításból, hogy a szabadság kiadásával kapcsolatos kötelezettségek a képviselő-testületet terhelik. Figyelmen kívül maradt, hogy a polgármester egy sajátos jogviszonyban áll a képviselő-testülettel, annak a vezetője, így a képviselő-testület mulasztásaiért ő is felelőssé tehető, különösen akkor, amikor a mulasztás az ő saját foglalkoztatási jogviszonyával kapcsolatos.

Az alperes érvelése szerint alkalmazni kell a Munka Törvénykönyvének a szabadság kiadására vonatkozó szabályait. Ezért téves és jogszabályt sértő az eljárt bíróságok felperes felelősségét kizáró álláspontja.

Az alperes azt nem vitatta, hogy a képviselő-testület nem járt el szabályszerűen, amikor elmulasztotta a tárgyévből kiadni a felperes szabadságát, de ezt a felperes nyilvánvalóan felismerte és nem tett semmit ezen helyzet megszüntetése érdekében. A felperesnek az alperes szerint a képviselő-testület elnöki pozíciójában a feladata lett volna a képviselő-testület döntésének kezdeményezése a saját szabadságának kiadása ügyében, a képviselő-testülettel foglalkoztatási jogviszonyban álló foglalkoztatottként pedig az együttműködési kötelezettsége körébe esett volna ennek jelzése. Az alperes hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság eseti döntésében (BH 2010.164.) foglaltakra, valamint arra, hogy álláspontja szerint nincs jogi relevanciája annak, hogy a felperes szándékosan, vagy gondatlanságból mulasztotta el a képviselő-testülettel való együttműködést a szabadság kiadásával kapcsolatban.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A megállapított tényállás alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. A másodfokú bíróság a megjelölt jogszabályok helyes alkalmazásával és helytálló jogértelmezéssel hagyta helyben a munkaügyi bíróságnak a polgármester tisztséget betöltött felperes szabadság pénzbeni megváltása iránti kereseti kérelmét. A jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak is megfelel.

A polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény (Pttv.) 5. §-a szerint a foglalkoztatási jogviszonyban álló polgármester évi 25 munkanap alapszabadságra és 14 munkanap pótszabadságra jogosult. A Pttv. 13. § (1) bekezdése szerint a polgármesteri jogviszonyban - néhány kivételtől eltekintve -

megfelelően alkalmazni kell a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) felsorolt rendelkezéseit, köztük a Ktv. 71. §-ának (2) bekezdését is, amely a Munka Törvénykönyve meghatározott rendelkezéseinek alkalmazását írja elő a kivételek tételes megjelölésével. Ebből következően a rendes szabadságra, illetve annak kiadására a felperes tekintetében alkalmazandó a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 130-136. §-aiban foglaltak (az Mt. 132. § (1) bekezdése kivételével).

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 33. §-a szerint a polgármester tekintetében a munkáltatói jogokat a képviselő-testület gyakorolja. A Pttv. 13. § (1) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatáról szóló 994/B/2007. AB határozat indokolása értelmében nem a polgármester (Mt. 192. §), hanem a munkáltatói jogkör gyakorlója jogosult a polgármester munkaidő-beosztását, valamint szabadságának igénybevételét megállapítani. A perbeli tényállás alapján pedig helytálló az a jogerős ítéleti megállapítás, miszerint a felperes részéről a szabadsága körében a képviselő-testület irányába téves tájékoztatás nem történt, annak kiadásának elmaradása neki nem volt felróható, ezért az alperes által hivatkozott eseti döntés a perbeli esetben nem irányadó. Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy jelen perben nem merült fel arra adat, hogy a felperes szándékos magatartásával akadályozta volna a képviselő-testületet abban, hogy vele szemben a szabadság kiadásával kapcsolatos munkáltatói jogokat jogszerűen gyakorolhassa.

Nem vitásan a polgármester az önkormányzat vezetőjének minősül, az Ötv. 12. § (2) bekezdése értelmében a képviselő-testület elnöke, aki összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését, amely körülmény azonban az előbbieket nem cáfolja. Nem maradhat ugyanis értékelés nélkül a jogviszony sajátos jellege és tartalma, a polgármesteri tisztség közéleti fontossága. Ezért a közéleti tevékenységet jóllehet időkorlát nélkül, de sokszor időben is behatárolt kötelezettségekkel ellátó polgármestert nem lehet azonosítani a gazdasági szféra vezető állású munkavállalóival. Következésképpen a jogviszony megszűnésekor (megszüntetésekor) a ki nem vett szabadságot pénzben meg kell váltani. (Pttv. 13. § (1) bekezdés, Ktv. 71. § (2) bekezdés, Mt. 136. § (1) bekezdés)

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet - jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes alperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdésének alkalmazásával a felperes felülvizsgálati eljárás költsége megfizetésére, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2013. január 16.

dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, dr. Stark Marianna
s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bíróügyi tisztviselő